

Hole kommune
Viksveien 30
3530 Røyse

Oslo, 27.06.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/2661

Saksbehandler:
Maria Hedenstad

Vedtak i klagesak om klage på vedtak om tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hole tettbebyggelse

Vi viser til klage fra Rambøll på vegne av Hole kommune, datert 25. november 2022, på Statsforvalteren i Oslo og Viken sitt vedtak om tillatelse etter forurensningsloven § 11 for Hole kommune. Tillatelsen gjelder utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hole tettbebyggelse. Klagesaken ble oversendt fra Statsforvalteren til Miljødirektoratet 12. april 2023.

Vedtak

Miljødirektoratet tar klagen delvis til følge og gjør følgende endringer:

1. Kravet til prøvetaking for total-fosfor, BOF₅, KOF_{CR} og total-nitrogen i tillatelsens punkt 3.2.3 endres til 24 ukeblandprøver og/eller 52 døgnblandprøver, herunder
  - Total fosfor: 24 ukeblandprøver eller 52 døgnblandprøver per år
  - Biologisk oksygenforbruk (BOF₅): 52 døgnblandprøver per år. Minst 47 av 52 døgnblandprøver må overholde krav.
  - Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{CR}): 52 døgnblandprøver per år. Minst 47 av 52 døgnblandprøver må overholde krav.
  - Total nitrogen: 24 ukeblandprøver eller 52 døgnblandprøver per år.
2. Frist for å oppfylle prøvetakingskravet settes til 1. januar 2025.
3. Fristen i tillatelsens punkt 3.2.3 for å oppfylle rensekravet til total-fosfor, BOF₅ og KOF_{CR} stoff settes til 1. januar 2026.
4. Kravet i tillatelsens punkt 3.2.3 om utslippskrav for E. coli oppheves.
5. Kravet om å utrede behovet for nitrogenfjerning i tillatelsens kapittel 12 oppheves.

Vedtaket er fattet etter forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er endelig. Dere kan ikke klage på det jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vi ber Statsforvalteren om å endre tillatelsen i tråd med vårt vedtak.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren i Oslo og Viken fattet 28. oktober 2022 vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hole tettbebyggelse i Hole kommune. Hole kommune fikk tillatelse til omsøkt utslipp med skjerpede vilkår.

Hole kommune søkte 29. november 2021 om tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hole tettbebyggelse i Hole kommune. Det omsøkte utslippet er 9240 pe BOF₅ i 2040. Bakgrunnen for søknaden var at rammen i daværende utslippstillatelse snart var nådd. For å fortsette videre utbygging i Hole tettbebyggelse var kommunen nødt til å søke om ny utslippstillatelse med utvidet pe-ramme. Anlegget har i dag mekanisk/kjemisk rensing, men skal oppgraderes med et biologisk rensetrinn for å oppfylle sekundærrensekrevet. Hole renseanlegg er det eneste renseanlegget i Hole tettbebyggelse.

Fordi renseanlegget tilhører en tettbebyggelse med samlet utslipp over 2 000 pe BOF₅ til ferskvann, omfattes tettbebyggelsen av kapittel 14 i forurensningsforskriften.

Klagers argumenter

Klager påklager følgende vilkår i tillatelsen:

- Krav om å dokumentere virkningsgrad for avløpsnett.

Klager mener det er problematisk at det settes et krav det ikke finnes noen god måte å verifisere om kravet er overholdt eller ikke. Uavhengig av beregningsmåte vil usikkerheten være stor. Tallene som kommer inn vil ikke kunne sammenliknes, verken fra år til år eller fra kommune til kommune.

I utslippstillatelsen står det at *“tap av avløpsvann fra ledningsnett som følge av overløp og lekkasjer skal maksimalt være 5 % frem til 31. desember 2025 og deretter maksimalt 3 % hvert år”*. Klager ønsker at det blir spesifisert om det er vannvolumet eller stoffmengden fra avløpsvannet som ikke skal overskride tap på 3 og 5 %.

- Strengere krav til prøvetaking, herunder:
  - Total fosfor: 36 ukeblandprøver eller 72 døgnblandprøver per år
  - Biologisk oksygenforbruk (BOF₅): 72 døgnblandprøver per år. Minst 65 av 72 døgnblandprøver må overholde krav.
  - Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{cr}): 72 døgnblandprøver per år. 65 av 72 døgnblandprøver må overholde krav.
  - Total nitrogen: 36 ukeblandprøver eller 72 døgnblandprøver per år.

Klager mener prøvetakingen det er lagt opp til er for omfattende. Det er en drastisk økning i forhold til kravet i forurensningsforskriften. Hole kommune foreslår selv et prøvetakingsprogram med 24 ukeblandprøver (annenhver uke, utenom påske og jul og/eller 52 døgnblandprøver (en

per uke). Det vil tilsvare en dobling av prøvetakingen kommunen har i dag, og vil gi et bedre bilde av det årlige rensresultatet og variasjoner. Alternativt foreslår klager å øke prøvetakingsfrekvensen i perioder der man ser spesielt behov, for eksempel i forbindelse med ombygging eller i etterkant av en periode der man ikke har tilfredsstilt kravet.

Selv om kommunen skulle få innvilget redusert krav til prøvetaking, vil det være utfordrende for kommunen å sette i gang med det nye prøvetakingsprogrammet umiddelbart. Per i dag har kommunen 2,8 årsverk på vann og avløp, hvorav 2,1 er til drift av avløpsanlegg og det vil derfor være behov for økt bemanning for å følge opp økt prøvetaking. Hole kommune ønsker derfor en utsettelse på ett år fra 1.januar 2024, for å øke bemanningen før kravet om prøvetaking trer i kraft.

- Strengere renskrav for total fosfor, BOF₅ og KOF_{Cr}

Klager mener det er satt for kort frist for å tilfredsstille økt renskrav til fosfor og sekundærrensekravet. Klager mener det er fornuftig å sette fristen til forventet ferdigstilling av nytt rensanlegg. Rensanlegget vil stå ferdig innen 1. januar 2024. Kommunen antar at anlegget tidligst vil kunne settes i drift 1. januar 2025. I e-post 6. mars 2023, opplyser kommunen at anlegget ikke vil være i full drift før i begynnelsen av januar 2026.

- Krav til utslipp av E. coli-bakterier, herunder krav om at det skal tas en øyeblikksprøve annenhver uke i perioden fra 1. mai til 31. oktober hvert år.

Klager mener det ikke er grunnlag for å stille krav om utslipp av E. coli, slik Statsforvalteren har gjort i tillatelsen, fordi det ikke kan dokumenteres at rensanlegget påvirker resipienten med tanke på E. coli. Målingene av TKB og E. coli i årsrapport resipientovervåking i Hole kommune 2021 viser moderat tilstand oppstrøms og nedstrøms rensanlegget. Enkelte resipientmålinger viser også dårligere tilstand oppstrøms enn nedstrøms rensanlegget. Kravet er maksimalt utslipp av 500 E. coli/100 ml. Dette tilsvarer utmerket tilstand etter EUs badevannsdirektiv. Klager stiller seg undrende til om det kan forventes utmerket badevannskvalitet ved utløpet fra et rensanlegg.

- Krav om at det skal gjennomføres en utredning av behovet for innføring av nitrogenrensing i Hole tettbebyggelse.

Klager mener det bør gis et felles utredningskrav til alle kommunene i nedbørsfeltet til Tyrifjorden (Hole, Ringerike, Modum og Lier).

Statsforvalterens merknader

Vi viser til Statsforvalterens vurderinger av klagers anførsler i oversendelsesbrevet datert 12. april 2023.

Statsforvalteren mener klager bør gis medhold på enkelte punkter og anbefaler utsatt frist frem til 1. januar 2025 for iverksettelse av prøvetakingskravet, og utsatt frist til 1. januar 2026 for iverksettelse av nye renskrav for fosfor, BOF₅ og KOF_{Cr}. Statsforvalteren finner for øvrig ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket.

Miljødirektoratets vurderinger

Klageinteresse og klagefrist

Klager er part i saken jf. forvaltningsloven § 28. Klagen er fremsatt innen utløpet av klagefristen jf. forvaltningsloven § 29.

Lovgrunnlaget

Miljødirektoratet er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Klagen gjelder tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal den legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen. Forurensningsmyndigheten skal også vurdere om kravene i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Vurdering av om vannforskriften er til hinder for tiltaket

Det følger av vannforskriften § 4 at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Det er fastslått i praksis fra EU-domstolen knyttet til vanddirektivet at disse forpliktelsene utgjør en skranke for hva myndighetene kan tillate i enkeltsaker.

Forurensningsmyndigheten må på bakgrunn av dette vurdere om omsøkt forurensende virksomhet/tiltak kan føre til at oppnåelsen av vannforskriftens miljømål vanskeliggjøres eller at tilstanden i vannforekomsten forringes.

I Vann-Nett er Storelva (Vann-nett ID: 012-174-R) karakterisert som en stor, moderat kalkrik og klar elv. Den økologiske tilstanden er god, og for kvalitetselementene totalnitrogen og totalfosfor er tilstanden svært god. Kjemisk tilstand er dårlig. Storelva er i middels grad påvirket av dammer, barrierer og sluser for flomsikring og diffus avrenning fra fulldyrket mark. Det er registrert et utslipp av PFAS-holdig vann i overvannsnettet fra en brannstasjon, som har gitt grunnforurensning. Gammel infrastruktur i Hønefoss sentrum kan føre til spillvannslekkasje, men påvirkningsgraden er ukjent. Storelva er i liten grad påvirket av utslipp av kommunalt avløpsvann, herunder diffus avrenning fra spredt bebyggelse.

Storelva renner ut i Tyrifjorden. Tyrifjorden (Vann-nett ID: 012-522-2-L) er karakterisert som en svært stor, moderat kalkrik og klar innsjø. Vannforekomsten har god økologisk tilstand (endret tilstand fra moderat til god etter nye data februar 2024). For kvalitetselementene totalnitrogen og totalfosfor, er tilstanden god. Den kjemiske tilstanden er dårlig grunnet påvisning av benzo(g,h,i)perylene og perfluorerte stoffer i vann, sediment og biota. Vannforekomsten er i middels grad påvirket av vannkraft ved dammer, barrierer og sluser for vannkraftproduksjon og punktutslipp fra industri. Vannforekomsten er i liten grad påvirket av andre kilder, inkludert avløpsvann.

Vi legger dette til grunn, og vurderer at utslippet av kommunalt avløpsvann fra Hole tettbebyggelse ikke vil vanskeliggjøre oppnåelsen av vannforskriftens miljømål eller føre til

forringelse av den økologiske tilstanden i de lokale vannforekomstene. Miljødirektoratet vurderer dermed at hensynet til vannforskriften er ivaretatt.

Hole tettbebyggelse ligger i nedbørsfeltet til Oslofjorden. Det er slått fast at Oslofjorden lider av eutrofi og er svært sårbar for tilførsler av næringsalter. Et viktig tiltak for å bedre tilstanden i fjorden er å redusere tilførslene av nitrogen fra kommunalt avløpsvann i hele nedbørsfeltet. Etter dagens avløpsdirektiv, utløser tilstanden i Oslofjorden en plikt for norske myndigheter til å stille krav om nitrogenfjerning for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser større enn 10 000 pe. Se vår vurdering av "utredning av behovet for nitrogenfjerning" på side 8 og 9.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking etter naturmangfoldloven

Ved vurderingen av om tillatelse etter forurensningsloven skal gis skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer, og det skal fremgå av avgjørelsen hvordan prinsippene er vurdert, jf. naturmangfoldloven § 7.

Miljødirektoratet vurderer at kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt på bakgrunn av miljøundersøkelsene og naturmangfold som er registrert i offentlige databaser. I Miljødirektoratets Naturbase (2022) ligger utslippspunktet til Hole renseanlegg innenfor Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat. Naturreservatet omfatter flere naturtyper av svært viktig verdi, deriblant kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti, og deltaområder. Naturreservatet har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder viktige trekk- og overvintringsområder for våtmarksfugler. Det er registrert en rekke rødlistede fuglearter i området, inkludert stjertand, dvergdykker, lappfiskand, taigasædgås og vipe. Naturreservatet er også leveområde for mange sjeldne og truede plantearter, slik som vasstelg, myrtelg, firling og knottblom. Ifølge Artsdatabanken er det edelkrepss og storørret i Tyrifjorden. Storørreten vandrer opp Storelva for å gyte i Randselva.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse dersom det er usikkerhet om effekter på naturmangfoldet og mistanke om at utslippet kan medføre vesentlig eller alvorlig skade på truet/viktig naturmangfold. Det er særlig konsekvenser knyttet til eutrofi som er dokumentert å utgjøre en risiko for naturmiljøet. Statsforvalteren har vurdert at det er en risiko for at det samlede utslippet av næringsstoffer og nitrogen fra alle aktiviteter og tiltak som er planlagt i kommunen og omegn, vil kunne ha en negativ påvirkning på naturmiljøet i Tyrifjorden og at dette vil kunne bidra til å forverre eutrofisituasjonen i Oslofjorden.

Resultater fra begroingsalgeundersøkelser fra 2020 viser ingen tegn på at Storelva er påvirket av i eutrofi. Framskrivningene til Rambøll viser at det omsøkte utslippet forventes å ha liten påvirkning på konsentrasjonene av næringsstoffer og organisk stoff i Storelva. Det er derfor liten risiko for at utslippet fra Hole avløpsanlegg alene vil være nok til å påvirke naturmangfoldet i Storelva i vesentlig grad. Tyrifjorden har god økologisk tilstand (endret tilstand fra moderat til god etter nye data februar 2024). For kvalitetselementene totalnitrogen og totalfosfor, er tilstanden god.

Det er relevant i saken at Hole tettbebyggelse ligger i nedbørsfeltet til Oslofjorden. Utredningsrapporten for ytre Oslofjord slår fast at tilførslene av nitrogen må sees på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres. Et viktig tiltak for å bedre tilstanden i Oslofjorden er å redusere tilførslene av nitrogen til Oslofjorden fra kommunalt avløpsvann. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken..

Basert på kunnskap om tilstand i resipientene og registrerte påvirkninger i Vann-nett og Vannmiljø, vurderer Miljødirektoratet at det er liten sannsynlighet for at det aktuelle naturmangfoldet i de lokale resipientene påvirkes av andre tiltak eller påvirkningsfaktorer jf. nml § 10, men utredningsrapporten for ytre Oslofjord slår fast at tilførslene av nitrogen til Oslofjorden må sees på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres. Se vår vurdering av "krav om utredning av behovet for nitrogenfjerning" på side 8 og 9.

Miljødirektoratets vurdering av klagers anførsler

Krav om å dokumentere virkningsgraden til avløpsnett

Hensikten med å stille krav om å dokumentere virkningsgraden av avløpsnett, er å sikre at avløpsnett er funksjonelt til enhver tid, med minst mulig lekkasjer og overløp. I henhold til forurensningsforskriften kap. 14, § 14-5 skal kommunen bl.a. ha oversikt over alle overløp på avløpsnett og oversikten skal inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Det innebærer bl.a. krav om at kommunen skal ha oversikt over bruken av det enkelte overløp, slik at utslippsmengder enten loggføres eller kan beregnes.

Med å dokumentere virkningsgraden mener vi at virkningsgraden skal beregnes så godt det lar seg gjøre basert på bl.a. eksisterende overløpsdata. Vi er klar over at det er utfordringer knyttet til å beregne virkningsgraden, og at usikkerheten kan være stor. Miljødirektoratet mener imidlertid et krav om å beregne virkningsgraden er nødvendig, for at kommunen skal kunne ha en formening om hvor stor andel av mengden kommunalt avløpsvann som oppstår innenfor tettbebyggelsen som kommer frem til renseanlegget. Hvilke beregningsverktøy kommunen bruker for å beregne virkningsgraden er opp til kommunen selv å avgjøre. Norsk vann har utarbeidet en rapport om dokumentasjon av utslipp fra avløpsnett (222/2016) og en rapport om beregning av forurensningsutslipp fra avløpsanlegg (227/2017) som det er naturlig å se til. Ved å bruke samme metode over tid, bør det være mulig å få fram hvordan virkningsgraden for kommunens avløpssystem forbedres over tid.

Virkningsgraden til avløpsnett er først og fremst interessant for kommunen selv, for å kunne jobbe systematisk med forbedring av avløpsnett. Det er ikke meningen at virkningsgraden skal sammenliknes mellom kommuner, og det er derfor ikke av betydning om alle kommuner bruker den samme beregningsmetoden for virkningsgrad.

Kravet om at utslipp pga. feil ved ledningsnett, stans i pumpestasjoner ol. ikke skal redusere virkningsgraden i avløpsnett mer enn 5 % frem til 31. desember 2025 og deretter maksimalt 3 % over året, gjelder for vannmengder, ikke stoffmengder.

Krav til prøvetaking av total fosfor (Tot-P), BOF₅, KOF_{CR} og total nitrogen (Tot-N)

Det følger av forurensningsforskriften § 14-11 at det skal tas representative prøver av avløpsvannet, og forskriften fastsetter standardkrav for prøvetaking. Dette er minimumskrav, og Miljødirektoratet har derfor signalisert overfor Statsforvalteren at de bør vurdere å fastsette strengere krav til prøvetaking, dersom minimumskravene ikke er tilstrekkelige for å sikre representativitet i prøvetakingen. At prøvetakingen skal være representativ, betyr at den skal

fange opp varierende belastning gjennom året, inkludert belastning i maksuke da utslippet er størst. Samtidig må kostnaden ved å etterkomme kravet om flere prøver enn forskriftens minimumskrav kunne veies opp mot økt miljønytte.

I dette tilfellet peker Statsforvalteren på at dato for målt maksuke varierer en del fra år til år, og at det er nødvendig med flere prøver for å sikre at målingene treffer maksuke. I behandlingen av klagesaken, har vi fått oppgitt at en kommune har estimert at en økning fra 12 til 72 døgnblandprøver vil koste anslagsvis 2-2,5 millioner kroner ekstra/år som følge av at alle prøvene må være akkrediterte. Hole kommune har ikke estimert hvor mye en økning vil koste dem, men fordi økningen i kostnader i stor grad skyldes at prøvene skal være akkrediterte, mener vi estimatet er overførbart til andre kommuner. Vi mener at dette er en uforholdsmessig stor økning i kostnader for et utslipp på denne størrelsen.

Hole kommune foreslår selv at kravet endres til 24 ukeblandprøver og/eller 52 døgnblandprøver. Det vil være en dobling av antall prøver som tas ved anlegget i dag, og en økning som vil fange opp variasjoner i utslippet fra renseanlegget bedre enn i dag. Miljødirektoratet mener dette er en prøvofrekvens som ivaretar behovet for økt representativitet, slik at man kan oppnå en større sikkerhet om belastningen i maksuke.

Miljødirektoratet tar klagers anførsel til følge og mener derfor Hole kommune skal ha følgende krav til prøvetaking:

- Total fosfor: 24 ukeblandprøver eller 52 døgnblandprøver per år
- Biologisk oksygenforbruk (BOF₅): 52 døgnblandprøver per år. Minst 45 av 52 døgnblandprøver må overholde krav.
- Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr}): 52 døgnblandprøver per år. Minst 45 av 52 døgnblandprøver må overholde krav.
- Total nitrogen: 24 ukeblandprøver eller 52 døgnblandprøver per år.

Vi endrer samtidig fristen for å oppfylle prøvetakingskravet til 1. januar 2025, slik at kommunen kan øke bemanningen før kravet om økt prøvetaking trer i kraft.

Frist for overholdelse av strengere rensekrav for total-fosfor, BOF₅ og KOF_{Cr}

Miljødirektoratet vurderer, i likhet med Statsforvalteren, at det er hensiktsmessig at rensekravene for total-fosfor, BOF₅ og KOF_{Cr} trer i kraft når det nye renseanlegget med biologisk rensetrinn er i drift. Etter vår vurdering vil ikke utsettelse av fristen ha noen miljømessig betydning da begge vannforekomstene i dag viser verdier tilsvarende svært god eller god tilstand for parameterne totalfosfor, totalnitrogen og begroingsalger. Verdiene indikerer liten grad av eutrofi i resipientene, og vannforekomstene er i liten grad påvirket av punktutslipp fra renseanlegget.

Vi mener imidlertid at prøvedriften bør omfattes av det nye rensekravet. Vi setter derfor fristen for overholdelse av strengere rensekrav for total fosfor, BOF₅ og KOF_{Cr} til 1. januar 2026.

Utslippskrav for E. coli

Statsforvalteren har hjemmel til å stille krav til utslipp av E. coli, jf. forurensningsloven § 11 jf. § 16 og kan sette nødvendige vilkår for å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av forurensning. Brukerinteresser til resipienten vil i den sammenheng være et viktig premiss. Storelva brukes til jordvanning og Tyrifjorden brukes som bade- og drikkevann.

Utslipet fra Hole renseanlegg antas ikke å forverre tilstanden i resipienten, men fordi det er for høyt innhold av bakterier i Storelva, mener Statsforvalteren at utslippet fra renseanlegget vil bidra til å opprettholde høye nivåer av bakterier i elva, og at utslippet av bakterier fra renseanlegget må begrenses for at dagens bruk av resipientene skal kunne opprettholdes i fremtiden.

Et biologisk rensetrinn, slik Hole kommune skal etablere for å oppfylle sekundærrensekravet, vil ifølge en rapport fra Vitenskapskomiteen for mat og helse¹, fjerne mer enn 90 % av E. coli bakterier fra utslippet av kommunalt avløpsvann fra renseanlegget². Etter hva vi har fått informasjon om, må det etableres et UV-anlegg for å overholde utslippskravet. Et slikt særskilt rensetrinn for E. coli fremstår etter Miljødirektoratets syn som unødvendig gitt at biologisk rensing vil redusere utslippet av E. coli sammenliknet med tidligere. Vi har ikke informasjon i denne saken som tilsier at det er tilstrekkelige fordeler ved et særskilt rensetrinn for E. coli, som forsvarer kostnaden, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.

Vi tar klagers anførsel til følge og opphever utslippskravet for E. coli. Hole kommune har som lokal helsemyndighet ansvar for å sikre at vann som brukes til vannforsyning og bading holder den kvaliteten som fastsettes av Mattilsynet for dette.

Utredning av behovet for nitrogenfjerning

Miljødirektoratet opphever dette vilkåret fordi vi mener at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å kunne si at Oslofjorden lider av eutrofi, og at kommunalt avløp er en vesentlig bidragsyter til dette. Utredningsrapporten for ytre Oslofjord slår fast at tilførslene av nitrogen må sees på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres. Et viktig tiltak for å bedre tilstanden i Oslofjorden er å redusere tilførslene av nitrogen til Oslofjorden fra kommunalt avløpsvann.

Dette medfører at Oslofjorden klassifiseres som nitrogenfølsom, noe som etter dagens avløpsdirektiv utløser en plikt for norske myndigheter til å stille krav om nitrogenfjerning for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser større enn 10 000 pe. Miljødirektoratet mener derfor at myndighetene skal prioritere å stille krav om nitrogenfjerning gjennom revidering av tillatelser for tettbebyggelser med utslipp større enn 10 000 pe innenfor Oslofjordens nedbørsfelt.

I EUs forslag til revidert avløpsdirektiv er det signaler om at det kan bli aktuelt å stille krav om fosfor- og/eller nitrogenfjerning også for kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser med utslipp mindre enn 10 000 pe, dersom det er nødvendig av hensyn til resipienttilstand.

---

¹ [Antimikrobiell resistens i avløpsvann og avløpsvann - Vitenskapskomiteen for mat og miljø \(vkm.no\)](https://vkm.no/antimikrobiell-resistens-i-avløpsvann-og-avløpsvann)

Hole tettbebyggelse ligger i nedbørsfeltet til Oslofjorden og har de siste årene hatt et utslipp på ca. 7000 pe BOF₅ i maksuke. Utslipet fra Hole tettbebyggelse i 2040 er estimert til å være under 10 000 pe. På tross av at Oslofjorden klassifiseres som nitrogenfølsom, mener Miljødirektoratet effekten av krav om nitrogenfjerning til de største tettbebyggelsene i nedbørsfeltet til Oslofjorden må vurderes før vi vurderer å stille tilsvarende krav til tettbebyggelser under 10 000 pe. Vi mener derfor at et eventuelt krav om nitrogenfjerning fra utslippet til Hole tettbebyggelse, bør vurderes på et senere tidspunkt. Det er etter vårt syn mer naturlig å utrede nitrogenfjerning tettere opp til et ev. vilkår om nitrogenfjerning blir stilt. Dette for å sikre at utredningen og dens funn fortsatt er aktuelle og relevante når krav om nitrogenfjerning skal oppfylles

Samtidig kan vannkvaliteten i lokale vannforekomster som mottar rensset avløpsvann i seg selv utløse behov for mer rensing. Resultater fra begroingsalgeundersøkelsene i 2020 viser imidlertid ikke tegn på at Storelva er påvirket av eutrofi, og framskrivninger fra Rambøll viser at det omsøkte utslippet forventes å ha liten påvirkning på konsentrasjonene av næringsstoffer og organisk stoff i Storelva. I den nye tillatelsen har Statsforvalteren satt vilkår om at Hole kommune skal overvåke etter vannforskriften og forurensningsforskriften, og vi mener det er tilstrekkelig for å ivareta de lokale resipientene.

Med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget for Oslofjorden, kunnskap om vannkvalitet i lokale vannforekomster og de faktiske utslippene fra Hole tettbebyggelse, opphever vi kravet om å utrede behov for nitrogenfjerning. Vi gjør oppmerksom på at det kan være aktuelt å utrede og stille vilkår om nitrogenfjerning for Hole tettbebyggelse på et senere tidspunkt.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Signe Nåmdal
avdelingsdirektør

Cecilie Kristiansen
seksjonsleder

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502

MOSS